

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskerek,

Zapolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zapolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre	—	—	—	24 kor.
Félévre	—	—	—	12 >
Negyedévre	—	—	—	6 >
Egy hóra	—	—	—	2 >
— Egyes szám ára 8 fill —				

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap déltűn 5 órakor.

Nagybecskerek 1900

XXIX. évfolyam 124. szám.

Szerda május 30.

Humanizmus a törvényhozásban.

Nagybecskerek, május 30.

(F) Az alföldi agrárszocialista mozgalmak nem öltöttek ugyan még veszedelmes mértékeket, de mindenesetre komoly szimpptomák jellegével bírtak, miért is helyesen előrelátó szociálpolitikának kell tartanunk azt, hogy Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter következetes buzgalommal dolgozik az idevágó törvényes intézkedéseken, amelyekkel elejét veszi a szocialista mozgalmak továbbterjedésének és kiterjesztésének.

Első sarkköve volt ennek a tevékenységnek az a törvény, amely a mezei munkások és a munkaadók jogviszonyait szabályozta s amely nagyon hamar beigazolta és beváltotta a hozzáfűzött reményeket, amennyiben élet vette az izgatásoknak az által, hogy a mezei munkásokban meggyőződést keltett érdekeiknek a törvényben biztosított méltányos és helyes garanciája iránt.

Azóta több rendbeli törvényjavaslattal járult Darányi Ignác a törvényhozás elé, amelyek a munkások sorsának javítását célozták és e szorozatban a legújabb az, amely a mezőgazdasági munkások és családok biztosítását szabályozza. Ebben a javaslatban is az a humánus érzés és liberális szellem nyilatkozik meg, amely Darányi politikai munkásságának mindig vezérlő csillaga. Az ő szeretetteljes gondossága a kis emberek, a gazdasági apró existenciák iránt jut ismét kifejezésre, amelyért méltán tekinthetjük őt azon irányzat hivatott előharcosának, amely a gazdasági kérdésekben is a magasabb erkölcsi törvényeket tartja szem előtt s az intézményekbe a humanizmus éltető lelkét plántálja bele.

Ez a szellem van megvalósítva a fentebb említett legújabb törvényjavaslataban, amely emberségesen elismeri, hogy a munkás, ki testi erejével járul hozzá a gazdasági javak előállításához, számot tarthat anyagi existenciájának biztosítására

akkor, amikor önfentartásának egyetlen eszköztől, testi erejétől megfosztatik.

Az általános humanitárius elvek mellett a javaslat számot vet a mi speciális viszonyainkkal és így bizton remélhetjük, hogy ép oly siker fogja követni életbe léptetését, mint a korábbi hasonló törvényeket.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő mindennap reggeli 8 órától délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére kedden és pénteken d. u. 5^{1/2} óráig; ugyanazon napokon 6-tól 8-ig este urak részére is. A kád-fürdő egész nap este 7^{1/2} óráig nyitva marad.

Május 31. Sakkestély.

Junius 10. Gyermekbarát kerti ünnepe.

Junius 14. Kerékpárverseny Nagybecskereken.

Junius 17. Csikódíjazás Nagybecskereken.

Junius 24. A T. h. é. v. közgyűlése.

A fürdőkről.

Nagyságos asszonyom! Engem ugyan ki fognak gunyolni, hogy ime az avult formához nyulok, de engem az mit sem bánt. Mi ketten tudjuk azt, hogy kegyed korántsem valami irodalmi műfaj, hanem egy valóban létező anyag, a legbájosabb és legrealisabban molett fajtából. Ez azonban önt nem fogja gátolni abban, hogy néhány hét múlva súlyosan beteg ne legyen, olyannyira, hogy okvetlenül fürdőre fog kelleni utaznia megrongált egészségének meggyógyulása végett.

Es ha netalán nem fog akarni jönni az a jótékony betegség, akkor bizonyára fűfájást fog ön kapni ama töprengésben, hogy melyik fürdőben keresse boldog gyógyulását. Lám, ez a legpompásabb circulus viciosus.

Tudja, nagyságos asszonyom, nekem most az volna a kötelességem, hogy lelkes predikációt tartsak a hazai fürdők pártolásáról. Es ha másról volna szó, szívesen megtenném biz én. De nagyságos asszonyommal szemben nem merem magamra vállalni a lelkiismeretlen tanács ódiáját. Egy kis haj-cibálást edes borzongással állanék ki, de a szemrehányó fagyos nézésébe Isten bizony, belé pusztulnék.

Azt már régen konstatálták, hogy gyógyfürdőink vannak nekünk is, akár a külföldnek. De a fürdőseink nincsenek. Ők ugyan azt állítják, hogy minden primitív fogyatéknak a közönség az oka, mert nem pártolja őket, de ez csak olyan kényelmes mentegőzés. Mert az egészséges vállalat maga teremti meg a közönséget és nem várja, amíg a közönség téríti meg őt. Egyszerűen éheltelenek és mértéktelenek — kapzsikak. Az élelmes gazda csak a gyapját nyirja le a juhok, de meghagyja a bőrét — adassék bocsánat a hasonlatomért. Például Tátrafüred a világ egyik legszebb alpesi helye, de fürdőnek gyalázatosan drága és unalmas.

Ujabbán mégis megszállotta a fürdőseket egy kis buzgóság. De a foga csikorog az embernek, ha látja hogy kezdik. Persze a reklammal. De hogy az a reklám milyen, arra elég lesz egy kis mutató. A mi szerkesztőségünkbe küldte be egy hazai fürdős és a jámbor azt hitte, hogy mi hazafias készséggel fogjuk leközelíteni.

Azt írja benne hogy az X. fürdő igazgató-sága husz angol sebesült tisztnek ingyen gyógyhelyet ajánlott föl angolszimpatiából. És a kedves kis irás hozzá teszi, hogy „így tehát a nyáron X. fürdő sétányai szálas és erős angol tisztektől lesznek népesek.” Ugy-e bár, nagyságos asszonyomat a „szálas és erős” angol tiszték kecségető hire nem fogja abba a fürdőbe csábítani?

— A vörös kereszt torontálmegyei választmánya múlt 1899. évi október 8-án megtartott ülésén elhatározta, hogy „Rudolf trónörökös-alap” címen alapot létesít, melyből a kórházból gyógyultan távozó szegény betegek fognak segélyeztetni. E határozat a vármegye községgel is közöltetvén, már eddig is folytak be adományok a jelzett alapra. Felkéri a választmány mindazokat, kik e célra adakozni hajlandók, hogy adományaikat a választmány pénztárához küldeni szíveskedjenek, a hol minden legcsekélyebb adomány is köszönettel elfogadtatik s a jelzett célra fordittatik. Nagybecskerek, 1900. május 27-én. Az országos vörös kereszt-egylet torontálmegyei választmányának elnöksége.

A „TORONTÁL” tárcája.

Rapszodia.

— A „Torontál” eredeti tárcája. —

Rólad álmodtam az éjjel, mint már annyiszor. Megjelentél mosolyogva, éppen úgy, a hogy annak idején mosolyogtál, mikor az enyém volt még a szived minden dobbanása.

Rég volt, oh milyen rég! Álomba ringató bűvös rege, a milyen csak az ezeregy éj meséiben fordulhat elő. Földi halandónak nem volna szabad ilyenekkel törődnie, hiszen annál keserűbb az ébredés. S ha az édes álmokat a fakó valóság váltja fel, akkor jobb föl sem ébredni.

Meg nem értheted, milyen végtelenül keserű lehet kívülről nézni egy olyan életet, a melyért az ember valamikor a bolonduláig rajongott, a melyben egyszer benne volt, vagy legalább benne hitte magát. Milyen boldogság volt hinni a lehetlent, remélni a lehetlent s vágyakozni az elérhetetlen után.

Egy kicsit későn jött, de be kell vallanom, hogy most áll a lelkem a legnagyobb válsága előtt. Valami iszonyu tudni és belátni azt, a mitől úgy rettegetem, hogy a férfikor hajnalán

veszitem el lelkem ruganyosságát, hogy most szárad ki a gyökere annak a bokornak, a melyet oly szenvedélyes ragaszkodással ápoltam s a melynek most, virágfakasztó májusban kellene kezdenie a virágzást.

Miben különbözöm én a többitől? Talán abban, hogy jobban értem meg a poétát, a képviselőt, a szobrászt? Vajjon hány ezren vannak, a kik szintén úgy és jobban képesek rá fogékony lelküknél fogva? Hogy az én környezetemben, az én pályámon nincsenek ilyenek, az nekem nem gyönyör, hanem az ellenkezője. Aztán miért tudja be bűnömül a végzet, hogy fogékonyabb vagyok egy szép asszony nőiessége, magasztossága iránt, mint más? Oh Istenem, hiszen ez a tulajdonságom csak vesztetrem vált! Hányszor kívántam magamnak, volna csak oly közönséges, mindennapos feifogásom a nőről, a ki nem lát bennük problémákat, csak veszi kérdezetlenül, lelki izgalom nélkül azt, a mit a szerelem nyújt feléje önfelédett pillanataiban s a mélység helyett hangulatokra vadászik!

Hangulatok! . . . oh azok gyakran meglepnek; csodálatos hangulatok, teli bájjal, varázssal. Azt hiszem, ha meg is tudnám írni valamennyit, én volnék a világ legjobb poétája. De egy szó nem jó ilyenkor az ajkamra s mihelyt

szavakba akarom önteni lelki vergődésemet, azonnal halálos csönd és végtelen szomorúság vesz rajtam erőt. Szenvedek megtörve, lázas homlokomat hiába nyomom az ablaküvegre, lelkem kínos vajudása csak vergődés marad a megnyilatkozás reménye nélkül.

Pedig mégis ezek a legszebb óráim s ha igazságos akarok önmagamhoz lenni, akkor bevallom, hogy nem merem őket profanizálni, nem tudok kísértésbe esni a rimes bűnsegedekkel.

Hát van-e magasabb valami, mint a mikor olyan piedesztálon látjuk azt, a kit szeretünk, a mely felette áll mindennek? S abban a földöntúli szent lázban leborulunk előtte és imádjuk, mint nem erre a világra való tüne-ményt, mint egy fantomot, álmot, tört szívek biztatgató lidércfényét. Tudjuk azt is, hogy az a fény csak imbolyog, de állandó nem tud maradni s ez okozza a vesztünket, mert rohannunk vakon utána — a megsemmisülésbe.

Elpusztulunk hitványan, nyomorultan, szenvedések közepett. S ez a hervadás olyan édes, hiszen a fantóm ott is velünk van az utolsó utunkon s szítja a tüzet, a mely gyors, végzetes lobogással közeledik a vége felé. Ha egy puha kéz megsimítja a homlokunkat, nem arra gondolunk, hogy ez az édes anya gyöngédsége, mert

A hivatalos melléklet 117. számával.

— A miniszter ajándéka. A földmívelésügyi miniszter Kúbekháza község részére egy III. mintájú könyvjegyzék szerint összeállított népkönyvtár adományozott, s egy könyvszekrény beszerzésére 20 koronát engedélyezett.

— A torontali h. é. vasutak. Tegnap tartotta a Thév. igazgatósága dr. Dellimanics Lajos elnöke alatt május havi ülését, melyen részt vettek: Rónay Jenő, Bottka Béla, Poroszkay Béla, gróf Csekonicz Endre, Babics József, Csávossy Gyula, Mattanovich Adolf, Damaszkín Arsen, Réczey Gyula igazgatósági, Steinitzer Géza felügyelő-bizottsági tag és dr. Végh Lajos társasági ügyész. Az ülés legfontosabb tárgya volt az 1899. évi zármérleg előterjesztése, mely jelentékeny üzemszűkítést tüntet fel. Ennek hatása alatt tette meg Babics József igazgatósági tag ama indítványát, hogy intézzen az igazgatóság a kereskedelemügyi miniszteriumhoz sürgős felterjesztést a végett, hogy legfőbb felügyeleti jogköréből kifolyólag a vasut technikai és kereskedelmi üzemének teljhatalmu intézése egy miniszteri biztost rendeljen ki. Az igazgatóság gróf Csekonicz Endre és Rónay Jenő hozzászólása után egyhangulag elhatározta, hogy a keresk. miniszteriumhoz ily értelmű feliratot intéz. Egyébként az üzletigazgatóság által bemutatott zármérleg, nyereség és veszteségszámla elfogadtatott és annak a közgyűlés elé való terjesztése elrendeltetett. A részvénytársaság rendes közgyűlése f. évi június hó 24-én d. e. 11 órára kitűzött.

Számos község ama kérelme, hogy a meglévő járatokon felül még három új vonat indíttassék, a rossz üzleti eredmény miatt elutasított. Végül határozatba ment, hogy az alapszabály 40. §-ának Torontálmegeye érdekében való módosítása végett az igazgatóság a közgyűlésnek javaslatot terjeszt elő.

— Jubiláló tűzoltók. A délvidéki tűzoltó egyesület nagyrésze egy negyed századdal ezelőtt jött létre és ebben az évben sorra jubilálnak. A buzási ünnepély után most a nagy kikindei és fehértemplomi tűzoltó-egyesületek 25 éves jubileumi ünnepélyei következnek és pedig a pünkösdi ünnepek alatt. Mindkét egyesület ugyanakkor zászlószentelést is tart. A két testvéregylet jubileumán a nagybecskerekitűzoltó egyesület küldöttség által fog résztvenni.

— Pancsova a királyné emlékének Pancsova városa nemrég elhatározta, hogy a városháza tanácssterme számára megfesteti Erzsébet királyné arcképét. A város a magyar képzőművészek egyesületéhez fordult, hogy az egyesület ajánljon egy kiváló festőművészt a kép megfestésére. Az egyesület pályázatán tizenkét festőművész jelentkezett. Az egyesület Karlovsky Bertalan elnöke alatt tegnap tartott ülésén azt határozta, hogy a pályázók közül Karvay Józsefet ajánlja Pancsova városának a kép megfestésére.

jobban imádjuk azt az álmodást minden másnál, jóllehet tudjuk, hogy nem lesz belőle soha más, mint álom. Meg-megszűnő és újból feltámadó vágy.

S a májusi napfény hiába ragyog olyankor, — mi nem érezzük a melegét. Nekünk, a kiknek csupa forróság volt egy hideg téli nap, most a jég jégében jelenik meg virágszóró május, ezernyi bimbójával, ferró sugarával.

Bujdosunk az élettől, kerüljük önmagunkat is. De nincs belőle hasznunk bármerre menjünk, hiszen elkísér mindenfelé az a végtelen égboltozat, a mely tanuja volt valankor a szerelmi esküvészeknek, látta két szív boldogságát s látja most az elválasztó hideg fuvallatot köztük.

Fodros bárányleveleket ha hoz közelünkbe a szellő, azt hisszük, még mindig a régi virágos, illatos májusban élünk, a mikor nem permetezett őszi eső, nem fújt novemberi szél, hanem virult, ragyogott a mindenség megvesztegető pompában, ragyogásban.

Akácvirágok édes illatába hiába temetjük bele a fájdalmunkat, hogyha minden hulló szirma csak az elmúlást juttatja eszünkbe.

Májusban virághullás!

És mégis hull. Lassan, pörgedezve, szirmonkint száll alá, betakarva az áldott anyaföldet, beborítva vállainkat, a melyen szerelmesen gö-

— A „T. A. C.“ pünkösdi vívőversenyére a mai nap folyamán Iványi Jenő és dr. Porteleky László Magyarország kardvívó bajnoka neveztek. A verseny a gimnáziumi tornacsarnokban tartatik meg. Helyárak: az első öt sor számozott ülőhelye 2 korona, minden egyéb hely 1 korona. Deákjegy a karzaton 40 fill. Verseny után táncestély lesz a kaszinóban.

— Hollán Ernő meghalt. Egyike volt a 48-iki idők nagy alakjainak, akik azóta egyre hullanak. A honvédség újjászervezésekor államtitkár lett a honvédelmi miniszteriumban, később tábornok és a székesfehérvári honvédkerület parancsnoka. Itt léptették elő az altábornagyi rangra s 1886-ban nyugalmába vonult. Ettől fogva tagja lett a főrendiháznak, ahol a szabadelvű irányt támogatta. A hetvenhétéves derék férfinak és hazafiának halála széles körökben fog igaz részvétet kelteni. Temetése ma délután megy végbe Buda pesten.

— Művész-estély. A Zilahi féle művészestély, mint most már végleg meg van állapítva, június 24-én lesz megtartva. Jegyek kaphatók a Mangold féle könyvkereskedésben.

— Kossuth leghivebb arcképe 1849-ből. Gróf Kreith Béla, a budapesti Kossuth-múzeum alapítója, régen fírad azon, hogy a szabadságharc legnagyobb fiának képeit bü reprodukciónban terjessze. Most jelent meg Kossuth Lajos életnagyságú arcképe gyönyörű fényképnymatban. Ez a kép az eddigiek közt Kossuthnak legtökéletesebb, leghivebb arcképe 1849-ből, tehát abból a korból, a mikor küzdelmeinek és dicsőségének zenithjén állott. Mint ilyen kétszeresen drága ereklye, mert ebből az időből nincs róla híven készült képünk. Ezen az arcképen minden ott van, ami benne nagy volt: a tűz, az elszántság, a hazáért és nemzetért való rajongás, a szabadsággért való lelkesedés és a lángész ihlete. Valóban nemes és hazafias szolgálatot teljesítettek azok, akik ezen legújabb Kossuth arcképet a magyar gözönség számára megteremtették. Az életnagyságú arckép ára csak 3 forint 40 kr. Az 1848—49-ik ereklye-muzeumban Budapest, IV., Granátos-utca 14. Szabadságharcunk hősei és vértanui emlékeinek e pantheonát támogatja, aki a képet megszerzi.

— Május végén. A minap még, ahogy a fagyos szentek jártak, ugyancsak szeles hideg, hóbortos idő tette csúfá a szerelem és poézis gyöngyvirágos hónapját. Aki a telet valahogy egészséggel átlábolta, bizony a múlt hetekben kivette részét az influenzából, meg egyéb téli nyavalyákból, aminek a bacillusait kedvtelve hozták a gyanus szelek. Am most, május vége táján úgy látszik kárpótolja a tavaszt sóvárgó emberiséget a meteorológiai intézet, mely meleg, enyhe időt jelez. Elég kellemes egyébként az idő, a mit csak a naponta megújuló zivatar zavar meg némiképpen, mert olyankor köszönt be, a mikor sétáját végezni az emberiség. Tegnap is megeredtek az égi csatornák s hullt a zápor késő estig. De itt van már a küszöbön kalászerlelő június s ez valószínűleg meghozza a várva várt állandó szép időt.

gicselő szöke fejecske nyugodott valamikor — régen.

S mikor eltemeti a mindenség pusztító keze az akácvirágot, — eltemetjük mi is a multat. Beborítjuk az altató lélek fátyolával, ráterítjük a szenvedések fekete terítőjét s rózsasírba rakjuk, ibolyát hintünk rája, hiszen tavasszal született meg s a tavasz virága kísérte növekedésében.

Ott vagyunk a temetésén is, a hol szívünk dobogása jelzi a harangot s elfojtott zokogásunk fölötte a gyászdal.

Emléket állítunk neki s annak is szívünk a helye. Hiszen úgy bele van vésvé, hogy ki nem törölhetjük soha, hanem együtt él és vergődik velünk a végtelenségig.

S a résztvevő emberek, a kik nem láthatják ezt a csöndes temetést, utunkba kerülnek megújra s csodálkoznak rajta, hogy miért mosolyog az ajkunk, miért tud a szemünk felragyogni? A szíveinkbe nem látnak be, mert ha bepillanthatnának, maguk is megsajnálják azt a kínos színjátékot, a melyet a belső játszik a külsővel.

Hanem azért csak mosolygunk s csajuk egymást a jó kedvünkkel, elraboljuk az élettől azt a részt, a mit nem lehet kipótolni soha, de soha többé.

Loránt Endre.

— A módosi takarékos és hitelegylet bajai. A minap behatóan ismertettük e szerencsétlen pénzügyintézet bukását. Mint levelezőnk most jelenti, a hitelezők a főlzárolt intézetnek kötelezettségei teljesítésére 6 hónapi moratóriumot adnak. Tekintve, hogy a betétek a márc 31-én föllárolt mérleg szerint mindössze 390.000 koronára rugnak, a hitelezők elhatározták, hogy a betétkel szemben a legmesszebbmenő előzékenységet gyakorolják és felhatalmazást adtak a főlzárolóknak, hogy a betéteket a moratóriumra való tekintet nélkül teljes értékben az alapszabályszerű fölmondási határidőre fizessék vissza. A mi a hitelezők kielégítését illeti, az első sorban attól függ, vajjon sikerülni fog-e a Landgraf és tsai módosi első téglagyár betéti társaság tulajdonát képező téglagyárnak eladása, minthogy ez a téglagyár, a melynek tagjai azonosak a megbukott hitelegylet igazgatósági tagjaival, passiv helyzeténél fogva legfőbb oka a hitelegylet zavarának. Ebben az ügyben sikerült is olyan egyezséget kötni, a mely az ügyek békés lebonyolítását valószínűleg lehetővé teszi.

— Mese 5000 forintról. Tegnap este felé Nagybecskerekre érkeztek kocsival a Titelen horgonyozó „Takovo“ nevű szerb gözös kapitánya és kezelője, hogy itt egy kis görbe napot csináljanak. A kapitány világlátott ember, sok évig volt angol szolgálatban, a neve Nikolich Vojislav, a kezelőt Vuity Zsarkónak hívják. Annak rendje és módja szerint tanulmányozás alá vették a különféle koresmákat és kávéházakat és egy 10 óra felé alaposan fölhozott állapothoz sétálni indultak a Hunyady-utcában. Mivel egy hasonlóképpen fölhozott állapotban ballagó nagyobb számú fiatalokból álló társaság nem akart nekik kitérni, elkezdtek istenigazában káromkodni. A szóváltásból verekedés lett, aminek a levét a szerb hajóskapitány és hajókezelő itták meg. Többrendbeli folytonossági hiánnyal ábrázatukon, leszaggatott ruhákban s állig sárosan állítottak be a rendőrség éjjeli őrtanyájára, hol a kapitány azt adta elő, hogy kirabolták, elvették 5000 forint készpénzét. Jankovich alkaptánytrögtön értesítették az esetéről ekkor kiderült, hogy a hajóskapitány az 5000 forintját a hajón visszahagyta és hogy az egész rablási históriából semmi egyéb sem igaz, mint hogy jól elagyabugyálták őket a Hunyady-utcában.

— Muzslyai bók. Egy szélesszájú, piros képű, szuszogó muzslyai asszony járt ma a városházán, hogy egy régi ügyeshajos dolgának utána nézzen. A hivatalnok tudtára adta, hogy az ügye befejezést nyert.

— No hála az egék urának, csakhogy mán véget ért, legalább nem köll többet az urral gyalázatoskodnom, — jegyezte meg az asszony s jarcán meglátszott, hogy nagyon meg volt elégedve a csinos kifejezés fölött.

— Bakancsszállítás. A m. kir. honvédelmi miniszter a honvédség 1901. évi lábbeli szükségletének felét és pedig 12000 pár bakancsot és 11000 pár könnyű cipőt 9 korona 70 fillér, illetve 8 korona 32 fillérnyi árban a hazai kisipar utján szándékozik fedezni. A készítés céljából elvállalt mennyiségek legkésőbb 1901. évi március végéig a budapesti központi honvédruháthárba beszállítandók. Miről a temesvári kereskedelmi és iparkamara az érdekelteket azon megjegyzéssel értesíti, hogy az ajánlatok benyújtására vonatkozó részletes határozmányok legközelebb fognak közzététetni.

— Bepörölt vasuti kalauz. A Bécsben Waldheim R. cég kiadásában megjelenő „Der Conducteur“ című menetrend, lehet hogy sajgó hibából, lehet hogy elnézésből tévesen közölte a Zomborból Brestovácra induló vonat menetrendjét, mi által egyik nagybecskerekéri uribernek felesleges távirati kiadásokat okozott. Nevezetesen a menetrend szerint úgy van feltüntetve, mintha Szabadka felől Zomborba 7 óraker érkeznek a vonat és így a Brestovácra 6.51 perckor induló vonathoz nincs csatlakozás. Uri emberünk egy fontos, jogi következményekkel járó tárgyalásra volt menendő, ami határidőhöz volt kötve. Midőn a menetrendből tudomásul vette, hogy nincs csatlakozás, sürgőnyözt minden irányban, hogy várjanak pár órát, ő Zomborból kocsin fog a kívánt helyre érkezni. Mily nagy volt azonban meglepetése, midőn a szabadkai vonat tényleg 6.45 perckor érkezett Zomborba és így volt csatlakozása a Brestovácra induló helyi érdekű vasúthoz. A menetrendnek eme hibájából eredő távirati költségek okozásáért a nagybecskerekéri uri ember kártérítésért bepörölte a bécsi, nem minden tekintetben megbízható bár híres vasuti utmutatót.

— Korán kezd. Egy hét éves kis vézna fiú, egy kis penészvirág, Livity Zsiva, nap számos szülők gyermeke a Révay utcában tegnap este bemászott szomszédjuknak, Csillag Ferencnek nyitva hagyott ablakán s az asztalról egy ezüst órát láncostól egyetlen elemelt. Tetét a többi gyermekek csakhamar fölfedezték s így a tolvajcsemete a rendőrség elé került, ahol sirva vallotta be bűnét. Visztaadták szüleinek megfenyítés végett.

— Halált okozó cseresznyemag. Pancsováról írják: A kis Paul Katalin csak 3½ évig örülhetett fiatal ártatlan életének. Cseresznyét evett a napokban, örült a piros, mosolygó gyümölcsnek. Egyiknek magva aztán véletlenül a légsőbe ment s mire az orvosi segély megérkezett, az ártatlan kis lányka megfulladt.

x A Horgony-Pain-Expeller igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már több mint 27 év óta mindig készletben van. Hátfájásnál, csipfájásnál, fejfájásnál, köszvényénél, csuszánál stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatásuaknak bizonyultak, sőt járványkórúknál, minő: a kolera, hányóhasfolyás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult.

Színház és irodalom.

* Az őszi színi évad. A nagybecskereki közönség bizonyára örömmel veszi a hírt, hogy eddig 5 igazgató pályázott a nagybecskereki színházra. A színiügyi bizottság június közepén fog dönteni. Ezuttal arról is értesítjük a közönséget, hogy a bérlőktől június elején szedik be a bérlő megfélé részét.

* Folt, a mely tisztit. A szerb nemzeti színház tegnap produkálta egyik legjobb előadását. A közreműködők vállalva iparkodtak, hogy ne csak az egyöntetűség legyen meg játékaikban, de teljes kifejezésre jusszon az a sok szenvedély és erő is, a mit a nagy spanyol drámaíró ki akar ebben a darabjában fejezni. Bakálovicsné (Enriqueta) és Markovicsné (Mathild) szinte vetekedtek egymással. Minden szavuk, mozdulatuk öntudatos és művészileg teljesen kidolgozott volt, a mit a halás közönség nem győzött eléggé méltányolni. Olykor jelenet közben is felhangzott a tapsvihár s ez csak fokozódott a felvonások végén. Dinits mint Husto érdemel föltétlen dicsőítést, a menyinyiben ezt a szerepet a magyar szezonok alatt sem láttuk jobb kezekben. Fernandot Spasits játszotta sok ügyességgel. Vuicsné mint Concepcion adta tanujelét sokoldalúságának, csak arra figyelmeztetjük a rendezőseget, hogy egy nagyvilági hölgy nem szokott ugyanabban a ruhában esküvőre menni, a melyiket otthon használ hétköznapiokon. A közönség egyébként teljesen megtöltötte a színházat. — Szombaton a „Velencei kalmár“ kerül színre.

* A tenger királynője. Nem valami modern angol misztről van szó, aki óriási vízmedencében végez vizalatti mutatványokat, hanem a tenger igazi királynőjéről, akiben hittek, akinek áldoztak az emberek, aki Nereus leánya s Poseidon felesége volt, kinek szentelt ligeteiben fehér márvány szobrai ragyogtak és csókolták azokat a déli nap aranybitor sugára s a délszaki föld szivárványszárnyu pilléi. Aki született tengerfenéken, s játszadozott ingó-lengő vizinövények zöld levelein és fehér virágain, s akit meglátott és megszeretett Poseidon. Azóta centaurok hátán járja a tengerek birodalmát, s a merre szigonya ellátszik, lágyabban mormol a tenger és hűbben sóhajtoz a szél Előtte, körötte aranyos szárnyu gyermekek, pogány angyalok szállodnak, tartván köpenyének szégyét. Üdv néked, Amphitrite! A tenger Istenőjét számtalanszor vette vésőjére, ecsetére a művészet. Legszébb ábrázolásainak egyike egy pompeii falfestmény, mely egész épen maradt meg. Könnyed báját megkímélte a mindent elpusztító emberi kéz, s megkímélte még a láva is. Most gyönyörű színes reprodukcióban jelent meg a Nagy Képes Világtörténet 68. füzetében, művészi mellékletül. A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik, egyetemi tanár, a VI. kötet szerzője dr. Borovszky Samu. Egy-egy kötet ára díszes félbörkötésben 16 kor.; füzeteként is kapható 60 fillérjével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek, Irod. Int. Rt. Budapest, VIII., Üllői ut 18.) s minden hazai könyvkereskedés utján.

* A sárkányok országából. Eleteképek és utirajzok Khinából, Irta: Cholnoky Jenő. Veszprém, 1900. Köves és Boros könyvkiadóhivatala. Ára 10 korona. Irodalmunk Khináról már mutathat fel egy oly munkát, a mely minden nemzet irodalmában számot tenne, t. i. Lóczy Lajos

könyvét; de egyrészt ez a könyv, minden érdemesége mellett az aktualis viszonyokra nézve immár kissé idejét multa, másrészt pedig sokkal tudományosabb modorban van megírva, semhogy a nagy közönség érdeklődésére számíthatna. Ime azonban Khina napról-napra nagyobb jelentőséggel vág a nemzetközi élet problémái közé és az események egyre jobban feléje terelik a figyelmet. Ilyen körülmények között kiváló alkalmoszerűséggel jelenik meg a könyvpiacra Cholnoky Jenő testes könyve, mely A sárkányok országából cím alatt a mai Khina viszonyaival ismerteti meg. Olyan könyv ez, mely tárgyalásmódoránál fogva közvetlenül tud szólni az olvasó érdeklődéséhez, s e mellett alapos utánjárás eredményeképp bő és pompásan informáló munka a mennyei birodalomról. Cholnoky Jenő hosszabb utazás alatt gyűjtötte össze hozzá a tapasztalatokat és az anyagot, s avatott tollal ügyesen tudja az olvasó elé vinni. A könyv határozott nyereség irodalmunkra, kiállítására révén pedig beillik a diszümvek közé. Számos rajz és fénykép tarkítja, a címlapja pedig — pompás stilszerűségével — méltó arra, hogy feltűnést keltsen.

TÁVIRATOK.

A király látogatásai.

Budapest, május 30. (A „Torontál“ ered. táv.) A király ma délelőtt meglátogatta a lőportmezei gyalogsági hadapródiskolát. Innét a tisztai kaszinó vaci-utcai ujj palotájába ment, ahol a látottak fölött megelégedését fejezte ki.

A delegációkból.

Budapest, május 30. (A „Torontál“ eredeti táv.) A magyar delegáció mai teljes ülésében harmadik olvasásában elfogadta a tegnapi határozatokat. Elnök bejelentette a hetes bizottság megalakulását. Holnap délután ülés lesz az üzenetek meghallgatására és délután a záróülés.

Az egyetemi cimessértés.

Budapest, május 30. (A „Torontál“ ered. táv.) Az egyetemen történt cimessértés ügyében az egyetemi tanács ma délután ülést, az ifjuság gyűlést tart a teendők megbeszélése végett.

Gallifet lemondása.

Budapest, május 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Párisból jelentik, hogy Gallifet hadügyminiszter lemondott s lemondását a hivatalos lap mai száma közli. Helyére Andréé tábornok neveztetett ki hadügyminiszterré.

A felújított Dreyfus-pár.

Budapest, május 30. (A „Torontál“ ered. táv.) Párisból jelentik: Gallifet hadügyminiszter lemondása befejezett tény. A minisztert folyton kémeke vették körül, kik leveleit is felbontották.

A burok alkonya.

Budapest, május 30. (A „Torontál“ ered. távirata.) Pretoriából érkezett hír: gőnyök szerint a burok felhagytak az ellenállással és a békealkudozásokat valószínűleg megkezdik, sőt talán meg is kezdték.

Budapest, május 30. (A „Torontál“ ered. távirata.) Lorenzo-Marquezból jelentik, hogy Krüger elnök kijelentette, hogy lemond állásáról, ha az országban maradhat.

Budapest, május 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Londoni hírek szerint Roberts annyira elvágta az utat, hogy sem Krüger, sem Stein nem menekülhetnek.

A proklamáció.

Budapest, május 30. (A „Torontál“ ered. távirata.) Londonból jelentik: Roberts kijelentette, hogy jövő vasárnap proklamálni fogja Transzvál annexióját.

Johannisburg meghódolt.

Budapest, május 30. (A „Torontál“ ered. táv.) Londonból jelentik: Roberts tegnap magához hívatta Johannisburg polgármesterét. A polgármester kifejezte meghódolását, mire Roberts ünnepélyesen bevonult a városba.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1900. május 30.

A kassaruizlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	kilós	50 kilogr. ára		kilós	50 kilogr. ára		
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig	
Bánsági	6	76	7.50	7.65	80	7.95	8.10
Tiszavidéki	„	76	7.60	7.95	80	8.00	8.20
Pestvidéki	„	76	7.35	7.55	80	8.90	8.05
Bácskai	„	76	0.—	0.—	80	0.—	0.—

		kilós		kilós	
Rozs	uj	elsőrendű	70—72	7.10	7.25
„	„	másodrendű	—	6.89	7.00
Árpa	„	takaromány	60—62	5.90	6.10
„	„	égetni való	62—64	5.60	5.80
„	„	sörfőzésre való	84—86	0.—	0.—
Zab	„	—	39—41	5.45	5.55
Tengeri	ó	bánsági	—	5.55	5.70
„	„	másnemű	—	0.—	0.—

Határidő-üzlet.

Budapest, május 30. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) Kielégítő kínálat mellett gyöngye vételkedv. Árak 5—10 fillérrel hanyatlottak. Kötetett:

Baza októberre	7.97—7.98
Rozs	7.15—7.16
Zab	5.20—5.21
Tengeri júliusra	5.58—5.59

Szerkesztői üzenetek.

Karakter. Számtalan külső jelből igyekeznek az ember jellemének alapvonásaira következtetni. A frenológus a koponya emelkedéseiből és mélyedéseiből ítéli meg a jellemet, az arcvizsgáló az ábrázat formáiból következtet a kedélyre és az értelemre, mások ismét a test egyes részeiben látják kifejezve a jellemet. Ilyenek azok, akik a kéz alakját tartják biztos külső jelnek. Ezek szerint a nagy kéz nehézségre és lassu gondolkodásra mutat, míg a kis kéz a gyors és tevékeny embert jellemzi. A hosszú, keskeny kéz kupalaku ujjvégződésével művészi hajlamokat árul el, míg a négyszögletű kéz a prózai és praktikus emberé; középnyag-ságu kéz hosszú hüvelyekkel és rövid ujjakkal az eredeti föltaláló szellemeket jellemzi. Erdekese a szemek színéből merített jellemzés is. Kék szem a nyíltság, hűség és őszinteség jele. A szürke szem mély értelemre és tehetségre mutat, a zöldes szem pedig bátorságra, büszkeségre és nagy energiára. Barna szem a tisztesség, kötelelességtudás és élethölcsőség jele; a fekete szeműek hirtelen haragvók, szenvedélyesek, hősiességig vakmerők és zárkóztak. Mások ismét a kalapföltevésből és a gesztikulálásból ítéli meg a jellemet, de mi nem nagyon bizunk a következtető tehetségekben, ha el is fogadjuk, hogy az egyén mozdulataiból, sőt arcából sokszor következtethetni annak lelki tulajdonságaira. Sokszor, de nem mindig.

B. K. Teljesen megbízható forrásból kaptuk, de így is csak röviden emlékeztünk meg róla.

M. Hogy kinek van legtöbb kilátása a kántori állás elnyerésére, azt ezidő szerint nem lehet tudni, mert a meghívottak nagy része még nem jelentkezett próbára. Lapunkból egyébként értesülhet majd az ügy mindenkori állásáról.

Az orvosság. Ha időnk lesz rá, át fogjuk dolgozni s akkor közöljük is.

Az új kalap. Az ötlet nem éppen rossz, de a kidolgozása pongyola. Esetleg simitunk rajta.

L-t-e-e. Lapunk mai számában közöljük. Eddig nem lehetett beszorítani. Üdv!

Olvasó. 1. A „Nagybecskereki krónika“ állandó heti rovat lesz minden szombaton. 2. Bob jegy alatt Sz. Szigethy Vilmos ír már legalább hat esztendeje.

Kezdő. Teljesen gyakorlatlan ember munkája. Várjon még néhány évig s akkor küldje be a folytatást, talán közölhető lesz.

Vonatok érkezése és indulása
Nagy-Becskerekre, illetve Nagy-Becskerekről.
Ervényes 1900. május hó 1-től.

Érkezések:

a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pálya-udvarra:
Zombolyáról: délelőtt 9 óra 15 p.; este 8 óra 34 p.
Pancsováról: délelőtt 9 óra 15 p.; délután 5 óra 18 p.
Temesvárról: este 8 óra 34 p.
 éjjel 10 óra 18 p.
Versezről: délelőtt 9 óra 15 p.; este 8 óra 34 p.
Alibunárról: este 8 óra 34 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányú vonalon) délelőtt 11 óra 20 p. este 7 óra 05 p. (csak minden vasárnapon.)
Csösztelekről: (keskenyvágányú vonal) reggel 6 óra 24 p. (csak minden kedden, pénteken.)
 b) a nagybecskereki (nkbnvt) pályaudvarra:
Budapest-Nagy-Kikindáról: reggel 7 óra 52 p.; délután 4 óra 45 p.; éjjel 10 óra 22 p.

Indul:

a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pályaudvarról:
Zombolyára: délután 4 óra 36 p.
Pancsovára: reggel 8 óra 28 p.; délután 5 óra 30 p.
Temesvárra: délelőtt 9 óra 24 p.; délután 4 óra 36 p.
Versezre: reggel 5 óra 59 p.; délután 4 óra 36 p.
Alibunárra: reggel 5 óra 59 p.
Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) délután 5 óra 30 p.
Csösztelekre: (keskenyvágányú vonal) délelőtt 11 óra 30 p. (csak minden kedden, pénteken és vasárnapon.)
 b) a nagybecskereki (nkbnvt) pályaudvarról:
Nagy-Kikinda-Budapestre: reggel 5 óra 45 p.; délelőtt 11 óra 49 p.; este 7 óra 05 p.

VASUT-ÜGY.

65940/1900. szám. Magy. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak budapesti északi főműhelyében levő munkás vendéglőnek (kantinnak) és a hozzá tartozó vendéglős lakásnak 1900. augusztus hó 1-től számítandó öt évre leendő bérbeadására ezennel nyilvános pályázat hirdettetik. Az említett műhelyben körülbelül 1500 munkás dolgozik; a vendéglő-helyiség a magy. kir. államvasutak részéről el van látva a legszükségesebb berendezési tárgyakkal. A feltételek a pályázati határidő lejártáig naponként 8-2 óráig az igazgatóság vezértitkárságában (VI. Andrássy-ut 75. sz. I. emelet) és a m. á. v. északi főműhelyének főnökségénél (Kőbányai ut) díjtalanul átvehetők, vagy posta útján is megszerezhetők. Az ajánlatok lepecsételve és „Ajánlat a

65940/1900. számhoz budapesti északi főműhelyi vendéglő bérletére“ 1900. évi június hó 20-án a déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak vezértitkárságának adandók át, vagy oda posta útján küldendők meg.

Az ajánlathoz ajánlattevő a feltételek egy példányát kellően kitöltve csatolni tartozik. A csatolt feltételek ajánlattevő által két tanu előttemezése mellett irandók alá és ajánlattevő az ajánlatban azt is tartozik kijelenteni, hogy a feltételeket ismeri és mindenben elfogadja. Bánatpénzül a felajánlott bérösszegnek legalább 10%-a készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb 1900. év június hó 19-ének déli 12 óráig a magyar kir. államvasutak főpénztáránál letendő. Az ajánlatban ennek megtörténte a letéti-jegy számának kitüntetése mellett megemlítendő, de a letéti-jegy nem csatolandó.

Nem kellően kiállított, vagy olyan ajánlatok, melyek a kitűzött határidő lejártá után érkeznek, vagy végre azok, melyekre nézve a bánatpénz nem tétetett le, figyelembe nem vétetnek.

Minden ajánlattevő ajánlatával a pályázat eldöntéséig kötelezettségben marad. A magy. kir. államvasutak igazgatósága azonban fentartja magának azt a jogot, hogy az ajánlattevők közt minden megszorítás nélkül tetszése szerint szabadon választhasson, esetleg újabb ajánlati tárgyalást hirdethessen.

Budapest, 1900. május hó 15-én.

Az igazgatóság.
 (Utánnomás nem díjaztatik.)

HIRDETÉSEK.

Temes-Szt.-Andrási kir. k. ispánság.

1466. sz. 1900. 513-21

Bérbeadási hirdetmény.

Alólírott hivatal ezennel közhírré teszi, hogy a f. évi június hó 11-én d. e 9 órakor Szent-Andráson az ispánság hivatalos helyiségében tartandó nyilvános árverésen a kis-becskereki nádas és kaszálló halászati joggal, a szilvai 167 hold erdőirtás legelőnek és a hisziási 19¹/₂ hold cserefőldék. az 1900. évi október 1-től 1901 évi szeptember 30-áig terjedő bértartamra 3982 kor. és illetve 891 kor. és illetőleg 2435 kor. 59 fill. kikiáltási árak mellett bérbe fognak adatni.

Közelebbi adatok alólírott hivatalnál megtudhatók.

Temes-Szent-Andás, 1900. évi május hó 25-én.

M. k. kincst. ispánság.

538. szám 1900.

514-31

Pályázati hirdetmény.

Kis-Orosz községben újonnan rendszerezített 800 korona évi fizetéssel jövedelmezett községi segédjegyzői állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket folyó évi június hó 20 ig hozzám benyujtsák, mert a később érkezőket figyelembe nem veszem.

Zombolya, 1900. május hó 27-én.

Fóris József,
 főszolgabíró.

Steigerwald-féle

USZODA
megnyitása.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni, hogy

uszodámat
megnyitottam.

Számos látogatást kér

Nagybecskereken, 1900. május hóban

512-1.1

tisztelettel

Grünberger Adolf.

Egy eredeti
Singer-varrógép
 (Central bobin)
jutanyosan eladó.
 Cim a kiadóhivatalban. 507-2.2

H i r d e t é s e k

felvételnek

e lap kiadóhivatalában.